

TRGOVSKI

Licejska knjižnica

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 4. aprila 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 39.

Nekoliko o bilancah delniških družb.

Delniške družbe polagajo sedaj javnosti svoje obračune za bilančno leto 1924. Velik del deln. družb je objavil svoje uspehe v »Jugoslovenskem Licydu« ki zbira podatke poedinih družb v postavkah, iz katerih se razvidi dosežen uspeh ali neuspeh poedinega podjetja posebej.

Od 1. marca do 25. marca je bilo objavljenih v imenovanem časopisu 65 končnih rezultatov denarnih zavodov, 53 rezultatov industrijskih in 17 trgovskih podjetij in nekaterih razmeroma maloštevilnih gospodarskih prevoznih, obrtnih in šumskih delniških družb. Vredno je ogledati si nekoliko ta poročila poedinih vrst podjetij že sedaj, čeprav še nimamo celotne slike, ker bodo bilance nekaterih podjetij končane in objavljene še v mesecu aprilu. Jasno sliko pa dobimo že iz sedaj objavljenega gradiva.

DENARNI ZAVODI:

Poročila upravnih svetov so si v bistvu slična. Ugotavljajo, da se obče gospodarske prilike vkljub že delj časa trajajoči denarni krizi zboljšujejo, kar je omogočalo, da so se v vseh vrstah poslovanja dosegli zadovoljivi uspehi. Zatrjujejo, da so se držali v svojem poslovanju dosedaj dobro preizkušenih načel, vsled česar so bili vkljub nepovoljnim prilikam na denarnem trgu vedno v položaju nabaviti podjetjem in poslovnim prijateljem potrebna denarna sredstva. Zavodi so dobili pri publiku veliko zaupanje, kar dokazuje najbolj povišane vloge na knjižice in v tekočem računu. Ugoden denarni položaj je tudi omogočal, da so se posamezni zavodi zainteresirali za ta in ona gospodarska podjetja in so finančno podprli občine, da se je tudi v socialnem pogledu mnogo storilo, prišločli na pomoč tej ali oni akciji, da so se izplačevala vloga brez odloga, kar dokazuje visoko likvidnost zavodov, da se je poslovanje izvršilo z zelo povoljnimi rezultati in kljub nekaterim prisilnim poravnavam in konkurzom. Poročila zahtevajo od merodajnih mest, da se novelira zakon o prisilnih poravnava in da se pospeši poslovanje pri sodiščih, da se ukine obdavčenje hranilnih vlog. Nadalje opozarjajo, da se bode treba vrniti na normalno in solidno predvojno delo, kar bode povzročilo, da bodo trgovska in industrijska podjetja na slabi podlagi močno trpela in ker to predvidevajo, postavljajo načelo, da se ni spuščati zavodu v riskantne posle. Upravni sveti izjavljajo, da se niso dali zavesti od visoko obetajočega a nesigurnega dobička, nego da se je delovalo raje na realni in solidni podlagi, priporočajo, da naj se najde način, kako znižati visoko obrestno mero in grajati pri tem nevzdržljiv davčni sistem.

Ne dvomimo, da ne bi v pretežni večini optimistično prežeta poročila denarnih zavodov v svojem bistvu odgovarjala istini. To dokazujejo že bilance 65 denarnih zavodov, od katerih ni niti eden izkazal izgube.

Je pa teh 65 denarnih zavodov glasom dosedaj objavljenih bilance ter 65 denarnih zavodov s skupnim delniškim kapitalom Din 618.863.150.— in rezervami od Din 172.385.218 in s hranilnimi vlogami ter na tekoči račun v iznosu od Din 2.431 milijonov 48.563 doseglo skupen dobiček od Din 93.731.536.— kar znači, da je delniški kapital donasal 15.10%. Brez-

dvomno je to lep uspeh v skupnosti. Tudi poedini zavodi so dosegli svoji delniški glavnici odgovarjajoči dobiček z malimi izjemami. Rezerve znašajo brez nove dotacije iz doseženega dobička skupaj že dosedaj 28% delniškega kapitala. Vložki na knjižice in na tekoči račun so dosegli 4 kratno višino delniške glavnice. Ta povoljni uspeh denarnih zavodov je pripisovati pač dejstvu, da je predmet obratovanja denarnih zavodov ono blago, katero se danes nujno išče, to je kredit, denar. Povpraševanje po njem je izdatno višje od ponudbe.

INDUSTRIJSKE DRUŽBE:

Poročila upravnih svetov industrijskih družb so v nasprotju z poročili upravnih svetov denarnih zavodov z malimi izjemami povprečno kratka in ne mnogo obetajoča. Povdarjajo občno stagnacijo, denarno krizo, pomanjkanje zadostne carinske zaštite, pogoste prisilne poravnave in konkurze, zmanjšanje kupne moči konzumenta in vsled tega zmanjšanje odjema, visoko obrestno mero, neplačevanje državnih dobav itd. kar je vse oviralo napredek in onemogočalo zadovoljivejši uspeh.

Poročila odgovarjajo izkazanemu uspehom odnosno neuspehom.

Glasom dosedaj objavljenih bilanc je izkazalo 52 delniških družb s skupnim delniškim kapitalom od 132 milijonov 861.983 in rezervami od 53.640.523 skupni dobiček od Din 19 milijonov 943.997 in izgube Din 3 milijone 183.243 in sicer 34 delniških družb z delniškim kapitalom od Din 93.814.233 navedeni dobiček, 19 pa z del. kapitalom od Din 39.047.750.— navedeno izgubo. Več kakor eno tretjino delniških družb je torej izkazalo izgubo. Povprečen dobiček znaša sicer res 17.80% na delniško glavnico, kar znači, da se je dosegel povprečno celo večji dobiček kakor pri denarnih zavodih. Ako pa pogledamo postavke bilanc poedinih podjetij posebej, pa se nam pokaže bistvena razlika v dobičku, katero pri denarnih zavodih nismo našli. Poedina industrijska podjetja izkazujejo namreč 50%, 30%, in 20% (ali manj) dobička, in istotako izkazujejo poedina podjetja, 77%, 33%, 20% in 15% (ali manj) izgube na svojo delniško glavnico.

Splošni vzroki nepovoljnega razvoja, kakor pomanjkanje kredita in denarja ter pretirano visoka obrestna mera so torej pač na eni strani zviševali dobiček denarnih zavodov, vničevali pa so na drugi strani industrijska podjetja. Seveda so uplivali na slabi razvoj tudi drugi vzroki, navedeni v poročilih. Mnogo pa je v podjetjih tudi internih vzrokov in krivd, katerih se v poročilih na občnih zbirah naravno ne omenja.

Konečno presenečajo takoj velike rezerve industrijskih družb, ki znašajo nekoliko več kakor pol delniške glavnice. To je edina vesela konstatcija; zlasti ako odgovarjajo te rezerve tudi res faktičnemu stanju in ako vsebujejo zmožnost hitre likvidnosti, kar je seveda posebno vprašanje vsakega posameznega podjetja.

TRGOVSKE DRUŽBE:

Poročila se glase skoro tako, kakor pri industrijskih družbah. Povdarjajo pač še bolj neštete prisilne poravnave in konkurze. Ta poročila se vjemajo tudi z dosežnimi rezultati.

Od 17 dosedaj objavljenih bilanc z skupnim delniškim kapitalom od 19 milijonov 25.000 in rezervami od 4 milijone 82.854.90 je izkazalo dobička Din 1,124.252.88 na delniški kapital od Din 13,150.000 in izgube Din 615.655.— na delniški kapital od Din 5,575.000 ali povprečno samo Din 508.597.32 na skupni delniški kapital, kar znači komaj 2.6% dobička.

Od 17 podjetij izkazuje 11 dobiček, 6 podjetij pa izgubo.

Rezerve dosegajo 1/3 delniške glavnice. Dobiček in zguba sta razdeljena sicer umerneje nego pri industrijskih podjetjih, vendar znaša dobiček v najboljšem in sicer v enem samem slučaju 27% na delniško glavnico in zguba v enem najslabšem slučaju 35% na delniško glavnico. V ostalih poedinih podjetjih je opaziti sila malenkostni dobiček ali ne velika izguba napram svoji delniški glavnici.

Vzroke slabega uspeha je iskati istotam kakor pri industrijskih podjetjih.

Taki so utisi, ki jih dobimo pri pre-

gledovanju dosedaj objavljenih bilanc. Objavljenja bodo trajala še aprila in maja. Zanimivo bi bilo zbrati ves material vseh delniških družb, si jih uvrstiti, in tako ugotoviti pravi in celotni efekt lanskega poslovnega leta.

Na podlagi teh od 1. marca do 25. marca objavljenih bilanc pa moremo že mirno reči, da tudi še ne objavljene bilance ne bodo kaj več spremenile položaja. Vspričo tega ne smemo pričakovati tudi v l. 1925 nikakih boljših uspehov. Le prav hitra in izdatna pomoč z zadostnim cenanim kreditom bi utegnila zmanjšati neuspehe novega poslovnega leta. Ker pa ni pričakovati, da se to doseže tako hitro, je perspektiva za najbližjo bodočnost dokaj slaba.

Tukaj ni mesta za nadaljno razmotrivanje posameznih vzrokov tega razvoja in naj zadostuje ta mala ver-na slika sedanjega stanja industrije in trgovine, kakor je nastalo pod pritiskom že znanih vzrokov.

Ethin Bežek.

K. P.:

Naši poštni upravi v preudarek.

Po angleškem vzorcu je nedavno uvedla avstrijska pošta takozvano pavšalno tiskovinsko tarifo.

Poštnina za tiskovine iste izdaje in oblike, kakor so trgovske okrožnice, ceniki, prospekti itd., se računa po skupni teži cele na enkrat v odpravo izročene množine. Kilogram teh tiskovin brez ozira na število izvodov pride na 1.4 šilingov (približno 12 Din) za inozemstvo pa na 3 šilinge (28 Din).

Však komad mora biti seveda naslovljen, s pasico ali ovitkom opremljen in cela količina tako urejena po naslovnih poštah, da ni pri razdelitvi in odpravi posebne zamude in obremenitve poštnega osobja. Recimo, da gre za tiskovino v posamezni teži 10 g, stane poštnina 12 par oziroma 28 par za inozemstvo.

Pretežna večina teh trgovskih okrožnic pa nima niti 3 g, in je porto seveda temu primerno jako nizek.

Seveda se pošiljke posamič ne frankirajo, ampak se odpravijo po plačilu v gotovini zbiralni pošti, ki jim s strojem natisne frankovalni znak, ki je tudi mednarodno priznan.

Avstrijska pošta je ustregla s to res širokogrudno uvedbo posebno trgovstvu, posrečila pa se ji je tudi špekulacija, izdatno povišati dohodke, brez obične obremenitve obratnih sredstev.

Pocenitev tiskovinske tarife v omenjeni obliki si izkorišča seveda tudi inozemsko trgovstvo.

Tako pošiljajo tvrdke iz Nemčije cele tvore svojih tiskovin na Dunaj, od kodler uživajo ugodnost znižane tarife po celem svetu.

Če se okrožnice natisnejo v Avstriji, pride stvar naravno še mnogo ceneje, in to okolnost je uprava gotovo tudi upoštevala, da pritegne tiskarski obrti naročnike iz inozemstva.

Naša pošta seveda daleko ne more konkurirati s tiskovinskimi pristojbinami severne sosedice.

Razven opisane uvedbe namerava avstrijska pošta v kratkem še upe-ljati poenostavljenje naslovov za okrožnice splošnega značaja.

Pošti izročena zaloga bo razdeljena po snopiščih za vsako oddajno postajo, in vsak snopič s primernim številom tiskovin bo imel napis po sledečem

primeru: »Za krojače v Leobnu«, »Za državne uradnike v Leibnitzu« itd. Naslovna pošta poskrbi razdelitev tiskovin v smislu teh naslovov ter prihrani odpošiljatelju dosti truda, časa in režij za zbiranje včasih prav nezanesljivega adresnega materiala.

Pavšalno frankirane pošiljke v slučaju nedostavljivosti pošta ne vrača, izvodi ostanejo naslovni pošti kot škartni papir, če odpošiljatelj izrečno s posebno opazko teh pošilk ne zahteva nazaj, za kateri primer se mu zaračuna navadna tiskovinska pristojbina po komadih.

Prav umestne so takozvane »ogledne pošiljke«, tudi neka vrsta tiskovin, ki se ponudijo naslovniku v pregled, n. pr. knjige, muzikalije itd. Po vpogledu se pošiljka v prvotnem ovoju lahko vrne in sicer dva dni po dostavi brez frankovnih stroškov. Odpošiljatelj plača pri predaji poldrugo tarifno postojanko za odgovarjajočo težo iste tiskovine ter pripomni na naslovu: »Na ogled.«

Sploh je opaziti, da se pošta in trgovina v Avstriji medsebojno prav spretno podpirata: uradni obrazci se stavijo propagandni službi na razpolago, trgovstvo uživa v poštnem obratu jako čedne olajšave in posnemanja vredne ugodnosti.

Znani avstrijski uradni šimel so podedovale samo nekatere nasledstvene države, med temi se pa mi še najbolj junaško branimo novodobnih reform, ki bi oskrunile srednjeveško obliko naših prometnih inštitucij.

Gospodarsko sodelovanje srednjeevropskih držav.

V vprašanju gospodarskega sodelovanja nasledstvenih držav in priključitve Avstrije k Nemčiji objavlja »Prager Tagblatt« stališče, ki je zavzema v tem pogledu zunanji minister dr. Beneš. Češkoslovaški zunanji minister g. dr. Beneš se ni nikoli izjavil za carinsko unijo, pač pa povdarja potrebo najtesnejšega gospodarskega sodelovanja nasledstvenih držav, ki bi slonele na medsebojnem zblizanju nasledstvenih držav potem trgovinskih pogodb in bi tako

postopoma uresničile idejo srednje-evropskega bloka. Seveda mora pri tem gospodarskem sodelovanju ostati neokrnjena gospodarska in politična suverenost posameznih držav. Vsaka druga kombinacija bi povzročila politične ali gospodarske komplikacije. Ako bi se spoprijaznile z idejo najtesnejšega gospodarskega sodelovanja vse evropske države, bi tako pogloma uresničile vseevropski blok, potem je pa to druga stvar.

Avstrijsko vprašanje še ni do danes končno veljavno rešeno. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji je sedaj po Beneševem naziranju težko računati. Beneš zastopa stališče, da se mora v gospodarski pakt, ki se sklone z Nemčijo, uvrstiti klavzula, da ostanejo dolžbe mirovne pogodbe, ki se tičejo Avstrije, v veljavi. Razlogi proti priključitvi Avstrije k Nemčiji so prišli najprej iz zapadnih krajev. Beneš za svojo osebo ni hotel politizirati proti ideji priključitve, temveč hotel je le pretehtati in objaviti razloge, ki

bi govorili za in proti priključitvi Avstrije k Nemčiji.

Razlogi zapadnih političnih krogov pravijo: Ko zopet stopi Nemčija v gospodarsko in politično življenje Evrope in postane članica Društva narodov, bo postala s svojimi 65 milijoni prebivalstva in svojo gospodarsko silo tako močan činitelj v evropskem življenju, da bodo sosedi težko obdržali njen pritisk. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji bi se ta pritisk povečal in Češkoslovaška bi bila v prvi vrsti prizadeta. Tekom časa bi se pridružila nemško-avstrijski zvezi tudi Ogrska, s čemur bi bile ogrožene Rumunija, Jugoslavija in Poljska. Ta dejstva so po Beneševem naziranju tako dalekosežna, da bi razum imenovanih prizadetih držav nastopile proti priključitvi Avstrije k Nemčiji Italija, Belgija in Francija. Potemtakem bi priključitev le škodila Nemčiji in Avstriji. Edini izhod je torej najtesnejše gospodarsko sodelovanje vseh srednje-evropskih držav.

Produkcija in poraba kavčuka.

Produkcija in poraba kavčuka.

Ni še dolgo, ko je kavčuk producirala edino Brazilija. To je bil nabrani kavčuk; tropski gozd ni tak kakor naš, na majhnem prostoru dobiš drevesa najrazličnejših vrst in iskati moraš, preden dobiš zopet drevo iste vrste. Zato so nabirali smolo, ki daje kavčuk, le počasi in z velikimi stroški. Gumi je bil zelo drag. Moderna avtomobilna industrija pa hoče več kavčuka in tudi predrag ne sme biti. Zato so zlasti Angleži in Holanci začeli gojiti kavčukovo drevo v umetnih plantajah, kjer raste na tisoče dreves skupaj in jih ni treba šele iskati. Strah, da se braziljsko kavčukovo drevo na Malaki in na otokih tam okoli ne bo udomačilo, je bil prazen, drevo uspeva tam ravno tako kakor v Braziliji. Vsled plantaž je prejšnji monopol Brazilije potisnjen daleč nazaj in ne bo kazalo drugače, kakor da tudi Brazilija začne gojiti umetne nasade. Malo je dela. Sedaj je Brazilija čisto zadaj in ne pomeni v produkciji kavčuka skoraj nič. Poglejmo tabelo produkcije in uporabe v zadnjih treh letih:

Produkcija v tonah:

	1922	1923	1924
Malaja (Angleško)	165.000	165.000	190.000
Holandska Indija	181.000	162.000	193.000
Ceylon	34.000	37.000	44.000
Brazilija (plant.)	21.500	23.500	25.500
Britanska Indija	6.500	7.200	8.200
Francoska Indija	5.000	6.400	7.000
Britanski Borneo	4.500	4.500	5.000
Saravak (Borneo)	4.000	3.900	4.300
Druge plantaže	5.000	4.500	5.500
Divji kavčuk	5.500	6.000	6.000
	382.000	420.000	488.000

Povsod velik napredek. Zlasti nas osupne produkcija Holandske Indije (otoki Sumatra, Java, Celebes, večina otoka Borneo itd.). Pred vojsko tam kavčuka skoro poznali niso, leta 1922. so ga producirali 34% od vsega na svetu, 1924 pa že dobrih 39%. Z angleškimi in zadnjeindijskimi plantažami vred znaša produkcija skoraj štiri petine vsega pridelka. Če pristojimo Malaji še Ceylon, Britansko Indijo, britanski del Bornea in Saravak na Borneo, ki je tudi angleški, se zvišajo britanski odstotki leta 1924. na 251.500 ton; to je več kot polovica svetovne produkcije. Brazilija, prej vsemogoča, je producirala leta 1922. 5,6%, leta 1923. 5,5, leta 1924 pa 5,1 odstotkov.

Uporaba v tonah:

	1922	1923	1924
Zedinjene države	305.000	335.000	360.000
Francija	30.000	35.000	38.000
Velika Britanija	27.000	27.000	29.000
Nemčija	20.000	22.500	25.000
Kanada	14.000	14.500	15.000
Japonska	12.000	17.000	18.500
Italija	7.500	8.700	9.000
Rusija	5.000	2.000	2.000
Avstralija	3.000	3.500	3.500
Španska	3.000	2.000	2.000
Belgija in Holandska	3.000	3.000	3.000
Skandinavija	2.000	2.800	3.000
Druge dežele	2.000	2.000	2.000
	433.500	475.000	510.000

V avtomobilni industriji so v prvi vrsti Zedinjene države, za njimi takoj Francija. Amerika je porabila vselej okoli 70% svetovne zaloge. Ne sme nas motiti produkcija in uporaba v letih 1922. in 1923., ko je bila uporaba večja kot produkcija: so črpali pač še iz prejšnjih zalog.

2163 konkurzov, napram 1977 v prejšnjem četrtletju.

Poravnalna postopanja. Uvedena so sledeča poravnalna postopanja: o imovini Avgusta Skofa, trgovca z usnjem in čevlji v Ljubljani; o imovini Rudolfa Kobluška, mehanika v Gomilskem (okraj Vransko); o imovini Matija Zorka, trgovca v St. Jurju ob južni železnici; o imovini Franceta Fijavša, trgovca v Dranljah (okraj Celje); o imovini Franceta Zevnika, posestnika in trgovca v Smarjeti.

Ustavitev poravnalnega postopanja. O imovini Vinka Augustina, (lesna industrija) Celje, je razglašen konkurz in ustavljeno poravnalno postopanje. Poravnalno postopanje o imovini Franca Skuhale, trgovca pri Sv. Trojici v Slov. Goricah, je ustavljeno. V poravnalni stvari Jožeta Novaka, neprotokoliranega trgovca v Trebnjem, se pa potrjuje poravnava, sklenjena med dolžnikom in upniki, po kateri dobe upniki 40% celotnih terjatev tekom treh mesecev.

Prodaja stare vojaške opreme in raznih odpadkov se bo vršila dne 16. aprila t. l. pri upravi oddelka 2. zavoda za izradu vojne odeje v Slavonskem Brodu.

Prodaja živega srebra, žepnih vžigalnikov, svilene tkanine in rut iz čipk se bo vršila dne 20. aprila t. l. pri glavni carinarnici v Ljubljani.

Predmetna oglasa z natančnejšimi po-

datki sta v pisarni Trgovske in občinske zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Industrija.

Penetracija avstrijske industrije v Bolgarijo. Avstrijska industrija je začela pridobivati močan teren v Bolgariji. V zadnjem času so bila oddana znani dunajski firmi Rumpl d. d. razna vodovodna dela. Tudi gradba vodovoda v Ruščuku in Stanimaki je oddana avstrijskim tvrdkam.

Položaj klobučarske industrije v Nemčiji. V mesecu decembru p. l. so se ukinile kartelirane cene za moške klobuke, fiksne cene so ostale še samo za damske klobuke in polfabrikate. V celoti ima klobučarska industrija v Nemčiji dovolj naročil in ji je potemtakem zagotovljena zaposlenost tudi za daljši čas.

Stoletnica lokomotive. Spričo nenavadno hitrega razvoja modernih prometnih sredstev mislimo, da je pretekla od časa podelitve pošte do danes izredno dolga doba. In vendar je šele 100 let, odkar je drdrala prva lokomotiva s 36 kilometrsko hitrostjo iz Liverpoola v Manchester, 1824. A malokomu se je vožnja po železnici zdela varna in še v sredi četrtega desetletja preteklega stoletja so rekli zdravniški izvedenci, da popotniki vsled hitre vožnje lahko zno-rijo. Morda so bili podkupljeni od lastnikov poštinih kočij. Fizikalno dejstvo, da se v paro spremenjena voda lahko javlja v obliki motorične sile, je poznalo človeštvo že več stoletij, samo praktično ga niso izvedli. Kajti 150 let pred Kristom je napravil grški filozof in matematik Heron iz Aleksandrije majhen stroj, ki se je s pomočjo pare premikal. A to je bilo samo trenutno premaknjenje, brez uporabe kakršnega mehanizma, samo igrača. In 1600 let se nihče več ni zmedel za Heronovo znajdbo. Leta 1629 je Giovanni Branca v Rimu hotel napraviti parni motor in goniti z njim kolo. Ostalo je pa pri poskusu; tudi cilindri, ki ga je izumil veliki Leonardo de Vinci, se ni dal pretvoriti v porabljiv motor. Tedaj je vstal na Angleškem Thomas Newcomen. Bil je navaden kovač v Devonshire, napravil je pa parni motor, s katerim je lahko dvigal vodo iz jam. Priprava je bila še zelo preprosta, človeška pomoč zraven negibno potrebna. Pa je prišel neki deček, ki je moral biti zraven, na misel, da bi njegovo delo lahko opravljala vrvi. Iz te vrvi je nastala pozneje transmisija. Nemeomenov aparat je izpopolnil James Watt (1736—1819) v pravi parni stroj. Imel je nalogo, da je napravil in popravil instrumente na univerzi v Glasgowsu, in je zadel pri tem tudi na Newcomenov vzorec. Takoj mu je šinila prava misel spremembe v glavo, popravil je in zboljševal, in njegov parni stroj je bil kmalu vsestransko uporabljen. Leta 1769 je dobil prvi patent in je skupaj s kapitalistom Boultonom ustanovil prvo tovarno za zgradbo parnih strojev. Takoj se jih je oglasilo najmanj tucat, takih, ki so hoteli uporabiti novi stroj za transportno sredstvo. Marsikaj se je zgradilo, kar se je moralo pozneje kot nerabno opustiti. Problem je rešil slednjič George Stephenson, navaden delavec, kakor Newcomen. Skupaj s sinom Robertom je posvetil vse svoje življenje tej nalogi in njegovo ime je postalo nesmrtno kot ime iznajditelja prve železnice. Prva njegova lokomotiva je bila zelo preprosta. Para je stopila v cilindri skozi en sam ventil itd. Prve lokomotive so imele štiri kolesa, zvezana med seboj z drogom. Takoj so uvideli, da so tračnice potrebne, a niso vedeli če bi vzeli gladke ali nazobčane. Najprvo so gradili lokomotive z zobčastimi kolesi in ravno takimi tračnicami, a so jih kmalu opustili. Drugo vprašanje: če so tračnice gladke, kakšna naj so kolesa itd. Slednjič so prišli na šest do osemkolesne lokomotive z gladkimi kolesi in gladkimi tračnicami. To je še danes tako; le v posebnih slučajih (gorske železnice itd.) vidimo izjeme. Gladka kolesa in gladke tračnice je imela tudi že prva Stephensonova tekmovalna lokomotiva »Raketa«, s katero je vozil na omenjeni progi Liverpool—Manchester in dobil razpisano nagrado 500 funtov šterlingov. Hitrost na uro je bila za tiste čase izredno velika, 36 kilometrov, deloma se je zvišala na 48 kilometrov.

Denarstvo.

Ustanovitev italijansko-srbske banke v Beogradu. Rimski časopisi poročajo, da se je general Bodrero, italijanski poslanik v Beogradu, pretekle dni razgovarjal s političnimi in finančnimi osebami v Beogradu glede ustanovitve italijansko-srbske banke s sedežem v Beogradu. Podrobnosti, ki jih o tem priobčujejo italijanski listi, so sledeče: »Pred dvema letoma se je ustanovil v Beogradu odbor jugoslovenskih finančnikov, politikov in trgovcev, ki je po državnih zakonih dobil od države koncesijo za osnovanje italijansko-srbske banke, z začetno glavnico 10 milijonov Din. V tem pripravljalnem odboru so med drugimi g. Marković, direktor Hipotekarne banke, Nasta Petrović, bivši minister notranjih zadev in Zivadinović, beograjski trgovec, ki so se začeli pogajati potom italijanske ličnosti z enim največjih italijanskih kreditnih zavodov. Načelni sporazum med srbsko skupino in italijansko banko je popolnoma dosežen. Vendar je v zadevi zbog odsotnosti g. Markovića, ki je odpotoval po državnih poslih v Švico, a potem zbog volitev v Jugoslaviji nastal zastoj. Italijansko poslanstvo v Beogradu namerava sedaj, kakor izgleda, začeti zopet pogajanja in to pod najboljšimi avspicijami. Gospod Marković, namestnik g. Ninčiča, katerega pa se ne sme zamenjati z Markovićem, finančnikom, istega imena, je, v kolikor se dosedaj zna, pri tem poslu izven vsake kombinacije.

Davki in takse.

Donos neposrednih davkov. V mesecu januarju t. l. se je v naši državi pobralo 62.665.381 Din neposrednih davkov, 18 milijonov 311.782 Din linearnega poviška in 21.486.779 Din davka na poslovni promet. Od neposrednih davkov (linearnega poviška) je plačala Hrvatska 9.784.861 Din (2.291.041 Din), Bosna 8.838.841 Din (3.783.009 Din), Vojvodina 21.464.218 Din (5.152.726 Din), Slovenija 5.867.680 Din (3.708.803 Din), Dalmacija 5.402.906 Din (265.038 Din) in Srbija 11.306.874 Din (2.411.162 Din). V času od 1. aprila 1924 do konca januarja 1925 je plačala na neposrednih davkih (linearnem povišku) Hrvatska 142 milj. (65 milj.), Bosna 97 milj. (89 milj.), Vojvodina 193 milj. (110 milj.), Slovenija 86 milj. (44 milj.), Dalmacija 23 milj. 47 milj.), Srbija 163 milj. (84 milj.).

Znižanje davkov v Avstriji. Dočim se naša Narodna skupina peča s povišanjem davčnih bremen, razpravlja in sklepa finančni odbor avstrijske narodne skupščine o znižanju davkov, posebno onih, ki v prvi vrsti zadevajo gospodarske kroge. Predvsem se zniža posebna pridobnina za 11% (od 36% na 25%), splošna pridobnina in dohodnina. Za dohodnino je določen davčni minimum 1400 šilingov, to je približno 12.600 Din, dočim znaša pri nas le 5000 Din, v bodoče se ga pa hoče znižati celo na 3600 Din.

Carina.

Kuverte na denarna pisma iz tekstilnega materiala ne plačajo pri uvozu luksuzno takso. Na predlog carinskega sveta in na podlagi iz § 3. sprememb zakona o splošni carinski tarifi je minister finance izdal rešenje, da se kuverte za denarna pisma iz tekstilnega materiala oprostitjo plačanja luksuzne takse, ki jo predvideva broj 469 točka 2. liste luksuznih predmetov.

Promet.

Nova telefonska zveza z Budimpešto. Dne 15. aprila t. l. se odprl telefonski promet med Vrščom—Belo Cerkev in Budimpešto. S tem se je končno ugodilo že davno izrečeni želji južno banatskih trgovcev.

Konferenca o južni železnici. V prometnem ministrstvu se je v četrtek končala konferenca zastopnikov Jugoslavije, Italije in Avstrije na eni strani in zastopnikov Južne železnice na drugi strani. Konferenca je trajala štiri dni. Reševala je vprašanje železniških tarifov, na katerih so interesirane vse gorinavedene države; razpravljala je nadalje o podrobnostih glede izvedbe rimskega sporazuma o Južni železnici in še druga

Trgovina.

XI. interparlamentarna trgovinska konferenca. Pod predsedstvom senatorja Pavia se vršijo v Rimu priprave za XI. interparlamentarno trgovinsko konferenco, ki se bo vršila v Rimu od 17. do 21. aprila. Italijanski parlamentarni pripravljalni odbor ima svoj sedež v Benetkah. Do sedaj so prijave udeležbo pri konferenci in naznanile imena svojih zastopnikov Argentinijska, Avstralija, Avstrija, Belgija, Brazilija, Bolgarija, Češkoslovaška, Francija, Japonska, Anglija, Poljska, Rumunija, Švica in več manjših držav. Število do sedaj priglasenih zastopnikov znaša že 200.

Naraščanje števila konkurzov v Nemčiji. Konkurnza statistika v Nemčiji, ki nam je kazala v zadnjem četrtletju 1924 zmerno zboljšanje, se je v prvem četrtletju t. l. zopet poslabšala. Otvorjenih je bilo v Nemčiji v prvih treh mesecih t. l.

neresena vprašanja. Zastopniki Italije in Avstrije so že odpotovali iz Beograda.

Odprava lesa v Italijo. Na nekaterih postajah se oddajajo za transport v inozemstvo, zlasti v Italijo, bukovi hlodi (oblice) v dolžini 75 cm in debelini 18 centimetrov in več z označbo »drva za kurjavo«. Ker smatra železniška uprava za izključeno, da bi se ta les uporabljal za kurjavo, ampak je verjetno, da služi v tehnične svrhe, je naročila svojim železniškim postajam, da za taka drva, koja se odpravljajo v polnih vagonih tovornih, ne smejo računati vozarino po izjemni tarifi II., ampak po tarifskih postavkah vagonskega razreda C. Tovorni listi z deklaracijo »les za kurjavo« se imajo brez nadaljnega zavrnuti.

Naročevanje odprtih in zaprtih vagonov. Generalna direkcija državnih železnic je odredila, da mora naročnik v slučaju, da zahteva za prevoz blaga, ki se običajno odpremlja v odprtih vagonih, na primer les, iz kateregakoli razloga od železnice zaprt vagon in železnica tej zahtevi ugodí, napisati na tovarnem listu sledečo pripombo: »Zahtevam, da se pošiljka odpremi v zaprtim vagonu« in to pripombo lastnoročno podpisati. Na podlagi te pripombe ima železnica pravico zaračunati za 10% zvišano tarifo. Tovornih listov, na katerih podpiše pripombo kdo drugi, na primer voznik, špediter itd., železnica ne sme sprejemati.

Zračni promet Anglija—Kontinent. — Zračni promet bo v tekočem letu presegel vse dosedanje rekorde. Mnogi Američani hočejo potovati v Evropo v aeroplanih. Uvedla se bo dnevna prometna služba iz Londona v Amsterdam, Hamburg, Kopenhagen in Malno, tako da bo pot v Švedsko za 27 ur krajša. Nova proga vodi čez Amsterdam in Köln v 90 minutah, medtem ko je trajal dosedaj prevoz 11 ur. Ustanovila se bo tudi nova proga London—Kanarski otoki. Trije zračni ekspresi bodo držali dnevno zvezo med Londonom—Parizom in Londonom—Kölnom, a po eden dnevno med Londonom, Curihom in Berlinom.

IZVOZ IN UVOZ.

Naš izvoz v februarju. Po podatkih generalne direkcije carin je znašal naš izvoz v februarju 313.564 ton v vrednosti 693 milijonov dinarjev. Lani v februarju pa 228.446 ton v vrednosti 646 milijonov dinarjev. Letos smo torej napredovali v izvozu za 85.128 ton v vrednosti 46 milijonov dinarjev. Prvo mesto zavzema zopet turščica. Izvozilo se je turščice 9157 vagonov v vrednosti 200 milijonov dinarjev. Pšenice smo izvozili pa 341 vagonov v vrednosti 16 milijonov dinarjev.

Iz naših organizacij.

Uradni dan Trgovske in obrtniške zbornice ljubljanske za Celje, je v torek dne 7. aprila t. l. od 8. do 12. ure v ravnateljski sobi Javnega skladišča in Prevozne družbe d. d. (poslopje carinarice).

Glavna zaloga

F ŠIBENIK - LJUBLJANA

Razno.

Cene na svetovnem trgu in kolebanje vrednosti zlata. »The Federation of British Industries« je ena najvažnejših angleških gospodarskih zvez. V svojem vprašanju na zakladnega kancelarja obravnava temeljito cene na svetovnem trgu in pravi, da se umetno zblizanje funta in dolarja ne da držati; trajen uspeh je možen le, če se angleške in ameriške cene izenačijo. To je mogoče doseči na dva načina: ali počakajmo, da ameriške cene polagoma padejo in pridejo do angleških ali pa odredimo kaj ostrega. Anglija je pasivnost prvega načina odklonila in se je odločila za drugo pot, zvi-

Prometna trgovska d. d.

Telefon št. 556 Ljubljana, Krekov trg 10.

Glavna zaloga mineralne vode vrelcev

„Tempel“ „Styria“ „Donati“,
državnega zdravilišča Rogaška Slatina.

Pri odjemu celega ali pol vagona originalne cene zdravilišča.

šavši v začetku marca bančno rano od 4 na 5. Poglejmo, kako so se razvijale cene v veletrgovini na Angleškem in v Ameriki. Za leta 1919—1923 smo vzeli letno povprečnost, za 1924 pa posamezne mesece, za 1925 še januar; l. 1914 = 100.

	Anglija	Amerika
1919	206	211
1920	251	239
1921	155	149
1922	131	158
1923	129	164
1924 januar	137.2	163
februar	138.8	163
marec	137	160
april	136.8	158
maj	136.4	156
junij	136.3	154
julij	138.4	156
avgust	138	158
september	141.3	156
oktober	146.1	159
november	145.5	160
december	147.7	165
1925 januar	144.8	168

Številke za Anglijo so vzete iz »Statistic«, ameriške pa iz »Federal Reserve Board«. Ozirajoč se na leto 1924, vidimo, da so veletržne cene v obeh anglosaških državah prišle na najnižjo stopnjo v juniju; od tedaj naprej gredo gor, v Angliji do letošnjega januarja za 5.8%, v Ameriki za 9%. Dočim je pa dvig v Angliji precej nereden, je v Ameriki, z izjemo v septembru, precej enakomeren. Dvig od novembra do januarja za celih 8 točk je posledica rastočih cen pšenice. Za nas ima ameriški dvig ta pomen, da moramo po dosedanjih zgledih sodeč, tudi mi pričakovati višjih cen. — Kolebanje zlate vrednosti v zadnjih mesecih dokazuje, da z izenačenjem cen v Angliji in Ameriki še vedno ne bo dosežena ona stabilnost cen, ki je za vsako industrijsko kalkulacijo tako potrebna. Angleški industriji priporočajo vladi, naj se na dve strani zavaruje proti kolebanju v vrednosti zlata: z dogovorom z Ameriko in s kooperacijo z evropskimi notnimi bankami. Svetovnogospodarskega pomena poskusov, da stabiliziramo vrednost zlata, ne moremo nikdar dosti visoko ceniti. Šele tedaj bomo prišli na predvojno gospodarstvo nazaj, ko bodo imela narodna gospodarstva posameznih dežel abstraktno vrednotno mero, samo v sebi nespremenljivo. — Zadnjič so oddali Angleži gradbo več ladij nemških trdkam in je nastalo vprašanje o konkurenčni zmožnosti angleške industrije. Nekateri so pričakovali od takojšnje povrnitve k zlati vrednoti zboljšanje položaja, ki bi zlasti tudi dovedlo 1 milijon 200.000 brezposelnih nazaj v gospodarsko življenje. A »Morning Post« in »Manchester Guardian« ugovarjata in pravita, da se težki položaj angleške industrije ne da zboljšati z vrednotne strani, temveč samo s cenejšo in intenzivnejšo produkcijo. »Ravno v tem oziru pa

Deputacija gornjeprimorskih hotelirjev. Minister trgovine in industrije je sprejel te dni deputacijo hotelirjev in gornjega Primorja. Deputacija je zahtevala, da g. minister Šurmin intervenira pri vladi, da se da hotelirjem v gornjem Primorju posojilo v iznosu 2 milijonov dinarjev, ki bi se razdelilo hotelirjem v stvarho pospeševanja hotelirske obrti. Minister je obljubil, da se bo za stvar zavzel.

Francoski pogoji Nemčiji, pod katerimi je francoska vlada pripravljena pričeti pogajanja. »Echo de Paris« objavlja, da je francoska vlada pripravljena pričeti pogajanja z Nemčijo pod sledečimi pogoji: 1. Nemčija mora izjaviti, da je pripravljena prevzeti z vstopom v Društvo narodov vse dolžnosti in obveznosti, ki jih nalaga imenovano Društvo svojim članom. 2. Pojasniti mora svoje namene glede vzhodnih mej ter se odločno izjaviti, da-li zasleduje združitev z Avstrijo. 3. V spomenici od 24. februarja se je Nemčija izjavila pripravljeno respektirati francosko mejo; nikakor pa ne omenja navedena spomenica italijansko in belgijsko mejo. Ta nedostatek se mora čimprej odpraviti. Te pogoje je predložila francoska vlada v proučevanje Londonu in Berlinu.

Eksport srebra iz Amerike. Po vesteh iz Berlina se je eksportiralo iz Amerike v Hamburg na ruski račun 1 milijon dolarjev v srebru.

Padanje nezaposlenosti v Avstriji. — Število nezaposlenih na Dunaju se je zmanjšalo in sicer za 1244. Dne 1. aprila je bilo na Dunaju 78.089 nezaposlenih, ki so dobivali podporo. Od teh je bilo 24.872 žensk.

Nezaposlenost v Angliji. Poslanec Simon je v seji londonske spodnje zbornice dne 27. marca izjavil, da je dobivalo v Angliji teden za tednom 1,200.000 oseb podporo za brezposelnost. Državo stane brezposelnost od premirja dalje že 194 milijonov funtov šteringov. Delovni minister je naglašal nato, da je Anglija izgubila po vojni mnogo trgov, zato pa so nastale težkoče, katerih preje država ni poznala. Meni, da ne more nobena vlada sama po sebi rešiti vprašanje brezposelnosti. Labourski poslanec Snouden je izjavil, da upade brezposelnost le, ako bi mogla Anglija svojo zunanjo trgovino spraviti zopet na predvojno višino.

Italijansko-francoski odnosi. Italijanski poslanik v Parizu, Romano Avezzana, je bil pozvan v Rim na pogovor z ministrskim predsednikom.

Sladkorna letina v Braziliji. Poljedelsko ministrstvo v Braziliji je brzojavilo Mednarodnemu institutu za poljedelstvo v Rim, da bo Brazilija pridelala v letu 1924/25 8,124.928 stotov sladkorja v primeri z lansko letino, ki je dala 7,999.399 stotov.

Ljubljanska borza.

Petek 3. aprila 1925.

Blago: Smrekovi oz. jelovi hlodi, od 25 cm napr., media 45, fco Ljubljana 3 vag. den 300, bl. 300, zaklj. 300; jese-novi hlodi, prvovrstni, od 25 do 40 cm, od 2 m dolž., fco nakl. post. bl. 600; hrastovi furnier, 40 do 80 cm deb., od 2 m napr. dolž., popolnoma ravno brez grč, fco nakl. postaja bl. 1200; bukova drva 1 m dolž., napolsuha, cepanice, fco meja 18 vag. den. 25, bl. 25, zaklj. 25; otrobi pšenični, domači, sred. debeli, fco Ljubljana bl. 207.50; otroba pšenični, drobni, ½ pap. ½ juta vreče, fco Ljubljana bl. 205; korusa promptna, fco srem. postaja bl. 170; korusa promptna, par. Ljubljana bl. 213; krompir rdečkast, fco štajerska postaja bl. 140; krompir beli, fco štajerska postaja bl. 125; krompir rumeni, fco štajerska postaja bl. 110.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 bl 61; 4½% Kranjsko deželno posojilo iz leta 1917 bl. 21; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 158; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 210, bl 213; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den 235; Merkantilna banka, Kočevje den. 110, bl. 110, zaklj. 110; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 830, bl. 840; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 190, bl. 200; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 122, bl. 135; Trboveljska premo-gokopna družba, Ljubljana den 410, bl. 415; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 107; »Nihag« d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 50; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO

INVESTNO

Kolinsko cikorijo

domači izdelek.

Tržna poročila.

Zagrebski evetni sejm (2. t. m.) Drugi dan evetnega sejma je bil eden najuspešnejših letnih sejmov, kakršnega že dolgo ni bilo. Dagon ni bil baš najobilnejši, ali se je videla lepa živina in je bila kupčija velika. Nastopili so zopet inozemci kot močni kupci. Nekaj volov in mnogo konj se je prodalo za Trst, dočim so se za Avstrijo kupovale krave in biki. Krme je bilo precej na sejmu. Cene za kilogram žive teže: biki 9—11, junice domače I. 11—12, II. 10—11, junci I. 12.50—14, II. 11—12.50, krave domače I. 11—12.75, II. 10—11, III. 5—7, bosanske krave II. 7—8, voli domači I. 12 do 13.50, II. 10.50—11.50, III. 8—10, bosanski voli II. 9—10, teleta 11—13.50, svinje nepitane 11.25—13, pitane srem-ske 15—16, domače 14.50—15 Din. — Konji: 4000—15.000 Din par po kakovosti. Krma: detelja 120—150, seno II. 50 do 75, stisnjeno 110—125 Din za 100 kg.

Dunajska borza za kmetijske produk-te (1. aprila). Nadaljevanje cen pšenici in turščici v Chicagu je povzročilo na dunajskem, kakor na nekaterih drugih evropskih tržiščih zmanjšanje kupčije. Vendar popolnoma se položaj na evropskih tržiščih ne ravna več po ameriških borzah. V inozemski pšenici se je zadnje dni sklenilo na dunajskem trgu več kupčij po znižanih cenah. V drugem blagu je znatno zmernejši promet. Notirajo za 100 kg v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 52—53, madžarska s Potisja 55 do 55.50, jugoslovenska 54—54.50, Rosafé 50.50—51.50; rž: 47.50—50; ječmen: domači 47—52; turščica: 27—28; oves: 39 do 40; pšenični zdrob: 90—92; turščini zdrob: 41—45; pšenična moka »0«: domača 87—90, madžarska 84—88, jugoslovenska 83—86; krušna moka: domača I. 68—71 šilingov.

Žitna borza v Chicagu (1. t. m.) Početni tečaji: Pšenica: Tendence čvrsta (31. marca neredna); za maj 148.5 (146.25), za julij 139.62 (137.5), september 131.25 (129.5). Turščica: Tendence čvrsta. Za maj 105.5 (104.62), julij 109.5 (108.25), september 110.75 (109.12). Rž: Tendence čvrsta (31. marca zelo čvrsta). Za maj 121 (119.75), julij 110 (109.62). Cene v centih za bušel.

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

Kovinski trg proti koncu marca. — Evropski trg se okoli 20. marca ni nič spremenil, kupčija je bila normalna. Pazljivi opazovalec je pa lahko videl, da že več tednov obstoječa nesigurnost evropskega gospodarskega življenja traja še naprej in se je celo povečala. Maršikak producent je v velikih skrbih za bodočnost. Evropa ne more še dosti kupiti; upanje, ki so ga stavili v pomladanske mesece, se noče izpolniti. Ravno kovinski trg je najbolj značilen za splošni gospodarski položaj, on najhitreje reagira. Okoli 24. marca so bile eksportne cene tele: Železo v palicah 5/12 do 5/16, valjana žica 6/10, surova pločevina 6, srednja 7, fina 9/15. Tudi poročila iz Amerike niso več tako ugodna, kakor so bila v začetku leta. Produkcija surovega železa je večja kakor potreba, cene so padle za pol dolarja. Največ kupujejo slejkoprej železnice. — V Evropi je položaj najslabši na Angleškem. Nabavne cene so tako visoke, da tudi doma v Angliji lahko nastopa tuja konkurenca. Zlasti nezadovoljiv je položaj v industriji gradbe ladij, od katere je pa kovinska industrija tako zelo odvisna. Če že doma ni nič, kaj bo šele z eksportom. Kontinentalni kupci so zelo oprezni; za-

nimivo pa je, da je sedaj Nemčija najboljša angleška odjemalka. Angleškim producentom in prodajalcem ne prija zahteva kontinentalnih kupcev po daljših kreditih; pravijo, da jih ne morejo dati. — **Francoski trg** je bil v sredi meseca nespremenjen, cene trdne, eksport zadovoljiv. Vprašanje premoga Francozom ne dela nobenih skrbi, ker so za par mesecev preskrbljeni z nemškimi reparacijskimi dajatvami. Hematit 410 do 430, surovo železo št. 3 335 do 340, surova pločevina 640, srednja 950 do 970, fina 1000 do 1050. **Belgijski trg** ni enoten in kaže znake slabšanja, zlasti v polfabrikatih. Produkcijo železa v palicah so zelo omejili. Cene okoli 25. marca: železo v palicah 555—565, tračnice 650, surova pločevina 675—680, srednja 750, fina 930—1000. Delavcem hočejo plače znižati za 10 odstotkov in sicer 1. aprila za 5, 1. julija pa za nadaljnjih 5. — **Luksemburški trg** po 10. januarju ni mogel več toliko v Nemčijo eksportirati kakor prej in išče drugih trgov, v prvi vrsti Ameriko; tudi Japonci so veliko naročili, zlasti polfabrikatov. — **Češko-slovaški trg** je normalen, brez bistvene spremembe, naročil je še zmeraj dosti, zaposlenost dobra. V prihodnjih tednih

pričakujejo zlasti mnogo domačih naročil. — Nasprotno pa pravijo poročila iz Nemčije, da zaposlenost ni zadovoljiva, naročila niso več tako številna, konsumenti so oprezni in čakajo. Cene so zelo neredne in kaže tendenco navzdol. Okoli 25. marca so bile približno tele: železo v palicah 130 do 135 zlatih mark, valjana žica 136—145, surova pločevina 145, srednja 175. Pravijo, da so zlasti pri valjani žici in železu v palicah cene dosti nižje, kakor so pa nabavni stroški. Kartel surovega železa hoče tudi v aprilu prodajati po nespremenjenih cenah. — Neugodni položaj obratov v **Gornji Šleziji** (torej poljskih) nam kaže tale tabela:

Produkcija	Železo	Jeklo
1912:	699.000 ton	1.073.000 ton
1923:	409.000 ton	874.000 ton
1924:	279.000 ton	518.000 ton

Torej gremo konstantno navzdol. Prej je Nemčija največ kupovala in so se ravnale cene po nemških razmerah. Od poljskega izvoza je prišlo na Nemčijo leta 1922. 63 odstotkov, leta 1923. in 1924. pa po 51 odstotkov. Tudi vnaprej se šleskim obratom nič dobrega ne obeta. Poljska vlada jih hoče zaposliti z odjajo večjih nabav za državo.

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave 50 parov čevljev za delavce ter glede dobave gumijastega materiala (Gummiklappen). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. aprila t. l. pri intendanturi komande Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 6500 kg petroleja ter pri Komandi otočnega vojnega okruga v Otočacu glede dobave 4100 kg petroleja, dne 24. aprila t. l. pri komandi mesta v Sisku glede dobave 600 kg petroleja ter pri Komandi mesta v Gospiču glede dobave 1040 kg petroleja. — Dne 24. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave smrekovih desk. — Dne 27. aprila t. l. pri pošttem ravnateljstvu v Ljubljani glede dobave 30.000 kg raznega papirja; pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 290.000 kg ovsu.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode
Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

Grilzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana
Pouk v varovanju bratstva. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

Najboljša
Puch - kolesa
po ugodni ceni samo pri
IGN. VOK
Ljubljana-Novomesto

TVRDKA

A. VOLK
LJUBLJANA

Veletrgovina žita in
mlevskih izdelkov
priporoča iz svoje zaloge
vse vrste pšenične
moke najboljših
banaških
mlinov,
oljube, koruzne
in ajdove izdelke, kašo,
ješprenj, nadalje pšenico,
koruzo, oves, fižol
in druge
poljske pridelke.
Telefon štev. 449.
Brzojavi: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

„OPEKA“
prvovrstne zidake. priporoča opekarna
„EMONA“ d.
v Ljubljani. — Tovarna na
Viču (Brdo.) — Pisarna v
Pražakovi ul. 3, priti.

AVTO

bencin, pnevmatika olje, masl, vse
popravila in vožnja. že prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Isko-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Tvrdba

IVAN PERDAN

nasledniki
v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril
Metodovih vžigalic.

Veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga na debelo in na drobno po najnižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatiziranje kandilov in sladčič

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
= Limonov sok =

priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13

!! Zahtevajte cenike !!

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. **LJUBLJANA** Telefon št. 532

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, posetnice, brošure, letake, cenike, pravila itd. itd.

Lastna knjigovoznica

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. l. 1923. Delniška glavica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“
splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenska zavarovanja, 3. nergodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam v sled letinskega vloma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam v sled razbitja stekla. — Največji tu dejavni zavod. Družba je prevzela od „Oraške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelki) in „Franko-Hongroise“ ves njihov kupčijski obseg v naši državi. — Najnižje tarife. Takojšnja plačila škod. — Glasen navedbe ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe „JUGOSLAVIJE“ žensitvene kavelje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (bilo Prekmurjskega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, učne blage, pisarniške, lepne robe, ščetke, skodelice, lončarstvo blago. Telefon 913

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24
Telefon štev. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska c. 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE Din 19.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavi: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 145, 459.

Podružnice:

Maribor, Kamnik, Konjice,
Novo mesto, Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec.

Ekspozitura:

Prevalje